

V Bruseli 17. júna 2025
(OR. en)

10103/25

LIMITE

CONUN 86
ONU 37
COJUR 34

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady

Komu: Delegácie

Predmet: NÁVRH záverov Rady o prioritách EÚ v Organizácii Spojených národov počas 80. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, september 2025 – september 2026

Závery Rady o prioritách EÚ v Organizácii Spojených národov počas 80. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, september 2025 – september 2026¹

1. V čase bezprecedentných výziev EÚ pristupuje k 80. zasadnutiu Valného zhromaždenia s plným odhodlaním presadzovať multilaterálny systém založený na **medzinárodnom práve**, ktorý je v súlade s cieľmi a zásadami **Charty OSN**, s cieľom zabezpečiť mier a bezpečnosť, dodržiavanie ľudských práv a udržateľný rozvoj pre všetkých.
2. EÚ je aj naďalej **predvídateľným, spoľahlivým a dôveryhodným partnerom**, ktorý je odhodlaný nájsť globálne riešenia spoločných výziev, a to aj prostredníctvom vykonávania Paktu pre budúcnosť a jeho príloh, Globálneho digitálneho paktu a vyhlásenia o budúcich generáciách. EÚ je pripravená **spolupracovať s partnermi** na presadzovaní reformy OSN prostredníctvom **iniciatívy „OSN80“**, aby OSN pracovala účinnejšie, nákladovo efektívnejšie a pružnejšie a aby bola schopná účinne realizovať všetky tri piliere.
3. EÚ je znepokojená rastúcimi a rozmanitými hrozbami pre **medzinárodný mier a bezpečnosť**, najmä rozsiahlym porušovaním Charty OSN vrátane aktov agresie a porušovania územnej celistvosti, pričom je naďalej odhodlaná chrániť a obnovovať spravodlivý a trvalý mier a stabilitu na celom svete.
4. S ohľadom na prirodzené prepojenie medzi mierom a bezpečnosťou, ľudskými právami a udržateľným rozvojom a jeho hospodárske, sociálne a environmentálne aspekty, EÚ je naďalej odhodlaná plniť **Agendu 2030** a dosiahnuť **ciele udržateľného rozvoja**.
5. **Trojité globálne krízy** v podobe zmeny klímy, straty biodiverzity a znečistenia predstavuje existenčnú hrozbu pre celé ľudstvo a svetovú bezpečnosť. Desať rokov od prijatia Parížskej dohody za ňou EÚ pevne stojí a je odhodlaná spolupracovať s partnermi v rámci OSN s cieľom urýchliť globálnu, spravodlivú a inkluzívnu zelenú transformáciu.

¹ Používanie skratky „EÚ“ v celom tomto dokumente nemá vplyv na to, či právomoci patria „EÚ“, „EÚ a jej členským štátom“ alebo výlučne „členským štátom“.

6. Činnosť EÚ v rámci OSN v nadchádzajúcom roku bude vychádzať z týchto priorit:
- I. podporovať multilaterálny systém založený na medzinárodnom práve a univerzálnosti ľudských práv,
 - II. pokročiť v komplexných reformách s cieľom oživiť systém OSN a usilovať sa o efektívne partnerstvá;
 - III. posilniť mierovú a bezpečnostnú architektúru OSN,
 - IV. podporovať udržateľný rozvoj podľa Agendy 2030,
 - V. riešiť trojitú globálnu krízu.

I. Podporovať multilaterálny systém založený na medzinárodnom práve a univerzálnosti ľudských práv

7. Keďže sa rozširuje spektrum výziev, ktorým systém OSN čelí, EÚ a jej členské štáty budú naďalej podporovať účinný multilateralizmus a **medzinárodný poriadok založený na pravidlách**, ktorého jadrom je OSN, a budú brániť úsiliu o jeho oslabenie alebo narušenie. Snažíme sa podporovať a brániť medzinárodné právo vrátane medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv. EÚ bude naďalej presadzovať pravidlá a zásady **Charty OSN** vrátane zvrchovanosti a územnej celistvosti, politickej nezávislosti a sebaurčenia. O týchto zásadách nemožno vyjednávať, ani sa im spreneveriť.

8. EÚ opätovne potvrdzuje svoj neochvejný záväzok voči všeobecnému dodržiavaniu, ochrane a napĺňaniu **Ľudských práv** pre všetkých a všade. Ľudské práva sú všeobecné, nedeliteľné, vzájomne závislé a vzájomne prepojené, či už ide o občianske, kultúrne, hospodárske, politické alebo sociálne práva. Okrem toho mier a prosperita, ako aj plnenie cieľov udržateľného rozvoja, idú ruka v ruke s dodržiavaním zásad právneho štátu, demokracie a všetkých ľudských práv. Pri príležitosti 60. výročia Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ICESCR) a Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ICCPR) v roku 2026, EÚ zdôrazňuje pretrvávajúcu relevantnosť a význam týchto základných zmlúv pri presadzovaní globálnych noriem v oblasti ľudských práv. EÚ bude vo svojej činnosti vychádzať zo **záverov Rady o prioritách EÚ na fórach OSN pre ľudské práva v roku 2025**.
9. EÚ sa bude naďalej dôrazne zasaďovať za **rovnosť a nediskrimináciu**, ako aj za nárok všetkých osôb na požívanie ľudských práv a základných slobôd v ich plnom rozsahu a za ochranu ľudí v znevýhodnenom, zraniteľnom alebo marginalizovanom postavení. EÚ bude dôrazne podporovať a zvyšovať úsilie o rodovú rovnosť, ktorá je prierezovou otázkou dôležitou pre všetky piliere OSN, o rozvoj a požívanie ľudských práv v plnom rozsahu pre všetky ženy a dievčatá, ako i posilnenie ich postavenia a plnú, rovnocennú a zmysluplnú účasť vo všetkých oblastiach, najmä na vedúcich pozíciách. S týmto cieľom sa EÚ aktívne a konštruktívne zapojí do podujatia na vysokej úrovni s názvom Peking+30. EÚ sa vo svojom úsilí sústreďí na prevenciu a odstránenie sexuálneho a rodovo motivovaného násillia vrátane sexuálneho násillia súvisiaceho s konfliktmi. EÚ opätovne potvrdí svoj pevný záväzok rešpektovať, chrániť a napĺňať všetky ľudské práva LGBTI osôb v plnej miere a na základe rovnosti. Pre EÚ budú aj naďalej prioritou práva detí a mladých ľudí vrátane všeobecného prístupu ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu. Bude sa naďalej usilovať posilniť ochranu ľudských práv starších osôb, aby si ich mohli uplatňovať, ako i zlepšovať ich životné podmienky.

10. EÚ je naďalej odhodlaná presadzovať, chrániť a uplatňovať všetky ľudské práva, plne a účinne vykonávať **Pekinskú akčnú platformu a akčný program Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji** (ICPD) a uplatňovať výsledky konferencií venovaných ich preskúmaniu a v tejto súvislosti sa mieni naďalej angažovať v otázke sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv. Vzhľadom na uvedené EÚ opätovne potvrdzuje svoje odhodlanie presadzovať, chrániť a naplňať právo každého jednotlivca na úplnú kontrolu nad otázkami súvisiacimi s jeho sexualitou a sexuálnym a reprodukčným zdravím a slobodné a zodpovedné rozhodovanie sa v týchto otázkach bez diskriminácie, nátlaku a násillia. EÚ zároveň zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť všeobecný prístup ku kvalitným a cenovo dostupným komplexným informáciám o sexuálnom a reprodukčnom zdraví a vzdelávaniu v tejto oblasti vrátane komplexnej sexuálnej výchovy a k zdravotnej starostlivosti.
11. EÚ je naďalej odhodlaná ukončiť beztretnosť a zabezpečiť **vyvodzovanie zodpovednosti** za všetky porušenia medzinárodného práva. EÚ bude naďalej podporovať proces, ktorý povedie k prijatiu dohovoru o predchádzaní zločinom proti ľudskosti a ich trestaní, ako aj úsilie o nezávislé vyšetovanie porušovania ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva vrátane takého porušovania, ktoré môže predstavovať trestné činy podľa medzinárodného práva. EÚ opätovne potvrdzuje svoju neochvejnú podporu medzinárodného systému trestného súdnictva, najmä **Medzinárodného trestného súdu** (MTS), ako aj svoj záväzok dodržiavať Rímsky štatút a zachovávať nezávislosť a integritu MTS.
12. EÚ opätovne zdôrazňuje svoju silnú podporu **Medzinárodnému súdному dvoru (MSD)** ako jednému z hlavných pilierov medzinárodného justičného systému. EÚ pripomína, že uznesenia a rozsudky Medzinárodného súdneho dvora sú pre strany sporu záväzné.
13. EÚ bude naďalej presadzovať a podporovať iniciatívy zamerané na **rozvoj medzinárodného práva** a v tejto súvislosti opätovne potvrdzuje dôležitú úlohu Komisie pre medzinárodné právo (ILC). Je mimoriadne dôležité, aby sa ILC poskytol dostatočný čas na porady, aby mohla plniť svoj mandát.

14. EÚ pripomína svoje pevné a dlhodobé odhodlanie podporovať úlohu OSN pri koordinácii medzinárodnej **humanitárnej** reakcie na núdzové situácie podľa rezolúcie Valného zhromaždenia OSN č. 46/182 z roku 1991. EÚ bude naďalej pracovať na ochrane humanitárneho priestoru tým, že bude umožňovať a uľahčovať rýchly a neobmedzený prístup ľudí v núdzi k humanitárnej pomoci, pričom zaručí ochranu humanitárneho personálu a zabezpečí dodržiavanie humanitárnych zásad nestrannosti, neutrality, nezávislosti a ľudskosti. EÚ bude naďalej venovať osobitnú pozornosť osobám v najzraniteľnejšom postavení.
15. EÚ a jej členské štáty, ktoré v roku 2024 boli spoločne najväčším globálnym prispievateľom OSN a **najväčším darcom humanitárnej pomoci**, budú naďalej preukazovať pevné odhodlanie podporovať finančnú stabilitu OSN.

II. Pokročiť v komplexných reformách s cieľom oživiť systém OSN a usilovať sa o efektívne partnerstvá

16. EÚ je naďalej odhodlaná podporovať **Pakt pre budúcnosť** vrátane jeho dvoch príloh, ktorý je kľúčovým krokom k oživeniu OSN, splneniu Agendy 2030 a cieľov udržateľného rozvoja a k reforme medzinárodnej finančnej štruktúry. EÚ je pripravená spolupracovať so všetkými zainteresovanými stranami s cieľom zabezpečiť jeho účinné vykonávanie.
17. Ak má systém OSN riešiť globálne výzvy a dosahovať reálne výsledky na úrovni jednotlivých krajín, sú **potrebné odvážne a ambiciózne reformy**. EÚ dlhodobo preukazuje odhodlanie spolupracovať s členskými štátmi OSN, ako aj so systémom OSN pri realizácii prebiehajúceho procesu vnútorných reforiem – **iniciatívy** generálneho tajomníka **OSN80** – s cieľom dosiahnuť, aby OSN bola účinná, nákladovo efektívna, pohotová a pripravená lepšie zvládať súčasné a budúce výzvy.

18. Úplná a rýchlá realizácia už **prebiehajúcich a schválených reforiem** – vrátane rozvojového systému OSN, riadenia a mierového a bezpečnostného piliera – nasmeruje systém OSN tak, aby sa dosiahli ciele iniciatívy OSN80. EÚ víta „**humanitárny reset**“ a je odhodlaná konštruktívne spolupracovať s OSN s cieľom prispieť k rozvoju humanitárneho systému, ktorý bude čoraz viac umožňovať humanitárnu činnosť na miestnej úrovni, ktorá je medzinárodne chránená v súlade s humanitárnymi zásadami a medzinárodným právom. EÚ tiež podporuje proces reformy **rozvojového systému OSN**, ktorý sa musí posilniť iniciatívou OSN80. Obnovený systém miestnych koordinátorov (RCS) prispieva k súdržnejšej a účinnejšej spolupráci medzi EÚ a OSN na úrovni jednotlivých krajín. Je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na konsolidáciu pokroku vrátane ďalšieho zabezpečenia potrebnej úrovne predvídateľného a udržateľného financovania RCS a riešenia organizačných prekážok integrácie OSN na úrovni jednotlivých krajín. Zabezpečenie **súdržnosti medzi OSN80, humanitárnym resetom a reformou rozvojového systému OSN** má zásadný význam pre spoločný účel a kombinovaný účinok, aby sa zachovala jednotnosť úsilia OSN („UN as one“), najmä v konfliktnom a nestabilnom prostredí. EÚ je odhodlaná zohrávať v tejto súvislosti aktívnu a konštruktívnu úlohu.
19. V súlade s naším záväzkom vykonávať Pakt pre budúcnosť podporuje EÚ **komplexnú reformu Bezpečnostnej rady OSN (BR OSN)**, ktorá má zvýšiť jej účinnosť, inkluzívnosť, transparentnosť, demokratický charakter a vyvodzovanie zodpovednosti, aby lepšie odrážala súčasnú realitu posilnením hlasu nedostatočne zastúpených regiónov. EÚ podporuje francúzsko-mexickú iniciatívu zameranú na obmedzenie používania veta v prípadoch masovej krutosti. EÚ je tiež odhodlaná uskutočniť **reformu medzinárodných finančných inštitúcií** a multilaterálnych rozvojových bánk, v rámci čoho by sa mala posilniť koordinácia medzi systémom OSN a multilaterálnymi rozvojovými bankami, so zapojením všetkých relevantných zainteresovaných strán. Počas štvrtej medzinárodnej konferencie o financovaní rozvoja (FFD4) očakávame [ambiciózne výsledky zamerané na konkrétne úlohy].
20. EÚ bude naďalej **vytvárať a rozvíjať partnerstvá v rámci širšieho členstva v OSN**, budovať konsenzus a spolupracovať v meniacom sa prostredí, aby podporila účinný multilaterálny systém.

21. EÚ bude naďalej aktívne podporovať, propagovať a posilňovať rozmanitú a nezávislú **občiansku spoločnosť**, pričom bude presadzovať jej zmysluplnú účasť na multilaterálnych procesoch, napríklad na fórach pre ľudské práva, alebo v oblastiach udržateľného rozvoja, sprostredkovania mieru a prijímania rozhodnutí. EÚ opätovne potvrdzuje významnú úlohu **mladých ľudí** so zreteľom na potreby a záujmy budúcich generácií, ako aj svoj záväzok voči vyhláseniu o budúcich generáciách.

III. Posilniť mierovú a bezpečnostnú architektúru OSN

22. Vzhľadom na rastúci počet a intenzitu konfliktov a vojen vyjadruje EÚ poľutovanie nad tým, že civilisti vrátane žien, detí, starších osôb a osôb so zdravotným postihnutím, humanitárnych pracovníkov, zdravotníckeho personálu a novinárov, ako aj personál OSN a civilná infraštruktúra a majetok sú čoraz viac terčom beztretných útokov; že ženy a dievčatá naďalej neúmerne trpia, najmä v dôsledku nárastu sexuálneho násillia súvisiaceho s konfliktmi; že všeobecné právo na bezpečný, rýchly a nerušený prístup k humanitárnej pomoci sa čoraz viac spochybňuje alebo sa počas konfliktov využíva ako nátlakový nástroj. EÚ zdôrazňuje, že vo všetkých konfliktoch je potrebné dodržiavať medzinárodné humanitárne právo. EÚ plne podporuje realizáciu zásady „zodpovednosť za ochranu“, ktorej prijatie pred dvadsiatimi rokmi si pripomínáme.

23. . Pripomíname úlohy BR OSN, ktorá by mala zostať stredobodom mierovej a bezpečnostnej architektúry. Oceňujeme tiež prácu Valného zhromaždenia OSN (VZ OSN) v otázkach týkajúcich sa medzinárodného mieru a bezpečnosti a zdôrazňujeme, že je potrebné ďalej zlepšovať spôsoby, akými môže prispieť k udržiavaniu medzinárodného mieru a bezpečnosti.

24. **Komplexný, spravodlivý a trvalý mier na Ukrajine** založený na zásadách Charty OSN a medzinárodného práva zostáva kľúčovou prioritou EÚ. Po viac ako troch rokoch neodôvodnená a nezákonná rozsiahla útočná vojna Ruska proti Ukrajine naďalej spôsobuje obrovské utrpenie najmä ukrajinskému ľudu, pričom jej dôsledky ovplyvňujú širší región a celý svet. Odsudzujeme kroky Ruska destabilizujúce globálnu architektúru na udržiavanie mieru a bezpečnosti vrátane nástrojov Bezpečnostnej rady OSN. Vyzývame na aspoň tridsaťdenné úplné a bezpodmienečné prímerie, ktoré by mohlo byť dôležitým krokom k zmenšeniu utrpenia civilistov a vytvoriť priestor na zmysluplné rozhovory o skutočnom mieri s cieľom ukončiť ruskú útočnú vojnu a obnoviť komplexný, spravodlivý a trvalý mier. EÚ a jej členské štáty budú naďalej presadzovať medzinárodné právo a plné rešpektovanie zvrchovanosti, nezávislosti a územnej celistvosti Ukrajiny v jej medzinárodne uznaných hraniciach a podporovať Ukrajinu tak dlho, ako to bude potrebné, ako aj pracovať na zabezpečení vyodenia plnej zodpovednosti za trestné činy.
25. Katastrofická situácia v Pásme Gazy a na **Blízkom východe** dosiahla bezprecedentnú úroveň a bude si naďalej naliehavo vyžadovať našu dlhodobú pozornosť. EÚ a jej členské štáty opakujú svoju pozíciu uvedenú v príslušných záveroch Európskej rady. EÚ vyzýva na okamžitý návrat k prímeriu, ktoré povedie k prepusteniu všetkých rukojemníkov a trvalému ukončeniu násilností. EÚ naliehavo vyzýva všetky zúčastnené strany, aby dodržiavali svoje záväzky vyplývajúce z medzinárodného práva vrátane medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva. Musia sa prijať bezodkladné opatrenia na riešenie zúfalej humanitárnej situácie, najmä pokiaľ ide o neobmedzený prístup humanitárnej pomoci vo veľkom rozsahu do celého Pásma Gazy a jej neprerušovanú distribúciu na celom jeho území. EÚ zdôrazňuje zásadnú úlohu UNRWA, ktorá poskytuje kľúčovú podporu civilnému obyvateľstvu v Pásme Gazy, ako aj v širšom regióne. Kľúčové je tiež pokračovať vo vykonávaní akčného plánu agentúry UNRWA. Príkazy Medzinárodného súdneho dvora sa musia vykonávať v plnom rozsahu. Zásadný význam majú konštruktívne vzťahy Izraela s OSN vrátane jej agentúr. EÚ víta rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN o situácii na Blízkom východe, pripomína ich záväzný charakter a je naďalej pevne odhodlaná presadzovať trvalý a udržateľný mier na základe dvojštátneho riešenia. Na tento účel bude ďalej spolupracovať s regionálnymi a medzinárodnými partnermi, napríklad v rámci medzinárodnej konferencie na vysokej úrovni o mierovom riešení otázky Palestíny a realizácii dvojštátneho riešenia, ktorej spoločne predsedajú Francúzsko a Saudská Arábia.

26. EÚ sa bude naďalej rovnako zameriavať aj na iné **konflikty** a porušovanie ľudských práv na celom svete. EÚ bude podporovať každé zmysluplné úsilie o ukončenie vojny v Sudáne a zmiernenie humanitárnej krízy a pokračovať v spolupráci s medzinárodnými mechanizmami vyvodzovania zodpovednosti s cieľom postaviť páchatel'ov krutostí pred súd. EÚ naďalej podporuje Somálsko v procese budovania štátu, v boji proti terorizmu a pri zmiernovaní humanitárnej krízy. Našu naliehavú pozornosť si vyžadujú aj popieranie ľudských práv a základných slobôd, o ktoré najmä ženy a dievčatá pripravuje Taliban v Afganistane, ako aj eskalácia násilia a zhoršujúca sa humanitárna situácia vo východnej časti Konžskej demokratickej republiky a dlhotrvajúce konflikty v Jemene, na Haiti a v Mjanmarsku/Barme. EÚ je naďalej pevne odhodlaná podporovať obyvateľ'ov regiónu Sahel a bude pokračovať v spolupráci s partnermi a regionálnymi organizáciami na riešení základných príčin konfliktov, posilňovaní kapacít na predchádzanie eskalácii miestnych konfliktov a predchádzaní terorizmu a násilnému extrémizmu a v boji proti nim.
27. EÚ a OSN budú spolupracovať na riešení globálnych výziev v oblasti mieru a bezpečnosti so zameraním na predchádzanie konfliktom, mediáciu, budovanie mieru, krízové riadenie a podporu multilateralizmu v súlade s Chartou OSN v rámci **strategického partnerstva EÚ a OSN zameraného na mier a bezpečnosť**.
28. EÚ podporuje orientáciu Paktu pre budúcnosť na **predchádzanie konfliktom** a udržiavanie mieru ako univerzálny záväzok, s využitím posilneného súboru nástrojov OSN. Vykonávanie Agendy 2030, spolu s Chartou OSN a Všeobecnou deklaráciou ľudských práv, ako aj intenzívnejšie využívanie synergií medzi humanitárnou činnosťou, rozvojom a budovaním mieru ponúka riešenia, pokiaľ ide o základné príčiny konfliktov a podporu inkluzívnej kultúry mieru. Musíme sa tiež venovať prepojeniam medzi klímou, mierom a bezpečnosťou a v plnej miere vykonávať programy, ktoré sa týkajú tematických okruhov ženy, mier a bezpečnosť; mládež, mier a bezpečnosť a deti v ozbrojených konfliktoch. Musíme zabezpečiť plnú, rovnocennú, zmysluplnú a bezpečnú účasť žien na všetkých úrovniach pri budovaní mieru a v mierových procesoch.

29. **Preskúmanie štruktúry na budovanie mieru (PBAR)** v roku 2025 je príležitosťou na to, aby sa politické záväzky premietli do opatrení, ktorými sa program budovania mieru rozšíri na celý systém OSN. EÚ podporuje úsilie o vypracovanie prístupu „zdola nahor“ k predchádzaniu konfliktom riadeného na národnej úrovni, ktorý bude súčasťou **vnútroštátnych stratégiách prevencie**, a ktorý sa posilní prostredníctvom dostatočne financovaného programu poradcov OSN pre mier a rozvoj. V rámci PBAR by malo preskúmať, ako ďalej posilniť úlohu a pracovné metódy **Komisie pre budovanie mieru** na základe Paktu pre budúcnosť. **Fond OSN na budovanie mieru** musí byť primerane, predvídateľne a udržateľne financovaný členskými štátmi OSN, keďže samotný bežný rozpočet OSN nestačí na pokrytie medzery vo financovaní.
30. **Mierové operácie OSN** vrátane operácií na udržiavanie mieru a osobitných politických misií zostávajú kľúčovým multilaterálnym nástrojom na predchádzanie ozbrojeným konfliktom, udržiavanie mieru, podporu mierového urovnávania konfliktov a riešenie hrozieb pre medzinárodný mier a bezpečnosť. Preto musia byť usposobené na daný účel a vysielat' sa s jasnými, cielenými a zároveň flexibilnými mandátmi, v ktorých sa zohľadňujú priority, s primeranými zdrojmi, ako aj stratégiami ukončenia angažovanosti. EÚ víta **preskúmanie mierových operácií OSN** a nabáda všetkých členov OSN, aby využili túto príležitosť a podporili prispôsobenie mierových operácií dnešnému zložitému politickému a bezpečnostnému prostrediu. Vykonávanie odporúčaní iniciatív Akcia na udržiavanie mieru (A4P) a A4P+ by malo pokračovať a členské štáty OSN by ho mali podporovať v súlade s rokovaniami na ministerskej úrovni zameranými na túto zložku OSN.
31. EÚ zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby mierové operácie OSN mali trvalú politickú podporu a primerané, udržateľné a predvídateľné zdroje, a to aj prostredníctvom posilnenej **regionálnej angažovanosti**. EÚ v tejto súvislosti opätovne potvrdzuje svoju podporu vykonávaniu rezolúcie BR OSN č. 2719, ktorá umožňuje využívať príspevky posúdené OSN na financovanie až 75 % operácií na podporu mieru pod vedením Africkej únie, ktoré schválila BR OSN.

32. Kľúčovou prioritou je i naďalej **námorná bezpečnosť a ochrana**. EÚ je odhodlaná presadzovať aj na mori medzinárodný poriadok založený na pravidlách, ktorý vychádza z medzinárodného práva, najmä Dohovoru OSN o morskom práve (UNCLOS), chrániť slobodu plavby a právo na pokojný prechod a riešiť hrozby pre námornú bezpečnosť a ochranu, a to aj pokiaľ ide o rôzne kritické infraštruktúry na morskom dne, ako aj podmorské a pobrežné prostredie. EÚ bude spolu so svojimi partnermi naďalej posilňovať spoluprácu, podporovať informovanosť o námornej situácii a rozvoj spôsobilostí pobrežných štátov, najmä v strategicky dôležitých regiónoch. EÚ je odhodlaná podporovať globálnu spoluprácu, stabilitu a udržateľnosť na mori na základe právneho rámca stanoveného dohovorom UNCLOS.
33. Vzhľadom na rastúce bezpečnostné hrozby podporuje EÚ medzinárodnú spoluprácu s cieľom účinne bojovať proti **nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti** vo všetkých jej podobách vrátane prevádzactva a obchodovania s migrantmi, nedovoleného obchodovania s drogami, ľuďmi alebo strelnými zbraňami, finančnej trestnej činnosti, trestných činov proti životnému prostrediu alebo počítačovej kriminality, **terorizmu a násilného extrémizmu** a iných hrozieb vyplývajúcich z **hybridných, kybernetických, nových a vznikajúcich technológií** vrátane tých, ktoré sa opierajú o umelú inteligenciu a kvantové technológie. Deviate preskúmanie globálnej stratégie OSN pre boj proti terorizmu poskytne príležitosť opätovne potvrdiť pevné odhodlanie EÚ presadzovať multilaterálny prístup k boju proti terorizmu založený na dodržiavaní medzinárodného práva a ľudských práv. EÚ sa bude naďalej aktívne zapájať do procesov OSN, v rámci ktorých sa formujú normy, štandardy a zásady týkajúce sa kybernetického priestoru, digitálnej oblasti a technologických otázok. EÚ víta pokrok, ktorý sa dosiahol v rámci otvorenej pracovnej skupiny (OEWG) pre bezpečnosť a využívanie IKT, a je naďalej odhodlaná zapojiť sa do budúcich rokovaní.
34. EÚ a jej členské štáty sú naďalej odhodlané chrániť **demokraciu** vrátane volieb pred zahraničnou manipuláciou s informáciami a zahraničným zasahovaním zo strany štátnych alebo neštátnych subjektov. EÚ bude s partnermi spolupracovať na globálnej stratégii na boj proti **zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu**. Podporuje **globálne zásady OSN pre integritu informácií** a bude aktívne presadzovať ľudské práva a základné slobody, právny štát a demokratické zásady v digitálnom priestore.

35. EÚ bude naďalej presadzovať, chrániť a posilňovať **multilaterálny rámec pre odzbrojenie, nešírenie a kontrolu zbraní**, ako aj multilaterálny rámec na kontrolu vývozu zbraní a položiek a technológií s dvojakým použitím, ktoré sú kľúčovým prvkom nešírenia a mierového využívania kontrolovaných položiek.
36. EÚ je pred hodnotiacou konferenciou naplánovanou na rok 2026 naďalej odhodlaná presadzovať všeobecné uplatňovanie a úplné vykonávanie **Zmluvy o nešírení jadrových zbraní**. Bude sa naďalej usilovať, aby Zmluva o všeobecnom zákaze jadrových skúšok nadobudla platnosť, aby sa okamžite začali a promptne uzavreli rokovania o Zmluve o zákaze výroby štiepneho materiálu a bude podporovať prácu MAAE. EÚ bude tiež naďalej podporovať a posilňovať multilaterálne nástroje proti výrobe, hromadeniu a používaniu chemických a biologických zbraní.
37. EÚ podporuje **nástroje na kontrolu konvenčných zbraní** s dôrazom na predchádzanie odkláňaniu ručných a ľahkých zbraní a manažment konvenčnej munície, podporuje vykonávanie akčného plánu zo Siem Reapu – Angkoru na roky 2025 – 2029 súvisiaceho k Dohovoru o zákaze protipechotných mín, a prípravy na konferenciu o preskúmaní dohovoru o používaní určitých konvenčných zbraní v roku 2026. EÚ posúdi príležitosti a výzvy súvisiace s novými a vznikajúcimi technológiami, pokiaľ ide o smrtiace autonómne zbraňové systémy v kontexte dohovoru o používaní určitých konvenčných zbraní a o procesy zodpovedného využívania umelej inteligencie vo vojenskej oblasti.
38. V záujme chráneného, bezpečného, stabilného a udržateľného vesmírneho prostredia pripomína EÚ význam dodržiavania medzinárodného práva vo **vesmíre**. EÚ a jej členské štáty podporujú všeobecné uplatňovanie a úplné dodržiavanie Zmluvy o kozmickom priestore z roku 1967 a presadzujú prijatie noriem zodpovedného správania na všetkých relevantných fórach Valného zhromaždenia s cieľom zabrániť pretekom v zbrojení v kozme. EÚ podporuje posilnenie Úradu OSN pre vesmírne záležitosti a uznáva úlohu Výboru pre mierové využívanie vesmíru ako hlavného orgánu OSN pre medzinárodnú spoluprácu pri mierovom využívaní kozmického priestoru.

IV. Podporovať udržateľný rozvoj podľa Agendy 2030

39. EÚ a jej členské štáty plne podporujú výzvu samitu o cieľoch udržateľného rozvoja z roku 2023, aby sa urýchlene podnikli kroky na **splnenie Agendy 2030 a cieľov udržateľného rozvoja**, a to aj prostredníctvom vykonávania politického vyhlásenia. V tejto súvislosti je naďalej zásadné financovanie rozvoja a vykonávanie akčného programu z Addis Abeby. EÚ bude vo vzťahu k udržateľnému rozvoju naďalej uplatňovať prístup založený na ľudských právach vrátane transformačných prístupov na riešenie základných príčin nerovností a opakuje, že plné uplatňovanie všetkých ľudských práv je základnou zásadou Agendy 2030 a v súlade so záväzkom na nikoho nezabudnúť. Uznávame, že je naliehavo potrebné posilniť pripravenosť a budovať odolnosť voči krízam a výzvam, ktoré ohrozujú pokrok v plnení cieľov udržateľného rozvoja, najmä v najmenej stabilných kontextoch.
40. EÚ a jej členské štáty ako najväčší poskytovateľ **oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) na svete** poukazujú na svoj kľúčový príspevok k financovaniu vykonávania Agendy 2030 a svoju schopnosť aktivovať ďalšie verejné a súkromné zdroje financovania, ako napríklad domáce zdroje, kombinované financovanie a udržateľné súkromné investície. EÚ prostredníctvom stratégie **Global Gateway** v rámci prístupu Tímu Európa spolu s finančnými inštitúciami a súkromným sektorom presadzuje transformačné investície do digitálnej, energetickej a dopravnej infraštruktúry, ako aj do systémov zdravotníctva, vzdelávania a výskumu s cieľom podnietiť hospodársku činnosť a vytváranie pracovných miest v partnerských krajinách. Stratégiou Global Gateway sa takisto zlepšujú podmienky pre kvalitné investície prostredníctvom technickej pomoci, politického dialógu, obchodných a investičných dohôd a normalizačných a regulačných rámcov s cieľom uvoľniť dodatočné finančné prostriedky na plnenie cieľov udržateľného rozvoja.
41. Na dosiahnutie udržateľnej transformácie je nevyhnutný súkromný kapitál. Je potrebné, aby medzinárodné finančné inštitúcie zohrávali kľúčovú úlohu pri **mobilizácii súkromných finančných tokov**. EÚ podporuje vývoj prevádzkových modelov špecifických pre daný kontext alebo odvetvie a inovačných finančných nástrojov na mobilizáciu súkromného sektora v záujme udržateľného rozvoja. EÚ víta integrované národné finančné rámce pod vedením jednotlivých štátov ako spôsob mobilizácie a zosúladenia verejného a súkromného financovania s cieľmi udržateľného rozvoja, a to podľa priorit jednotlivých krajín.

42. EÚ pripomína **závery Rady pred 4. medzinárodnou konferenciou o financovaní rozvoja s názvom Cesty k pokroku**: maximalizácia vplyvu na udržateľný rozvoj a globálnu prosperitu, a potvrdzuje v nich stanovené zásady a pozície. EÚ sa naďalej aktívne zapája do posilňovania medzinárodnej finančnej architektúry s cieľom lepšie riešiť globálne výzvy a bude naďalej významne prispievať k jej cieľom na všetkých medzinárodných fórach.
43. EÚ dôrazne podporuje mnohostrannú a inkluzívnu **globálnu digitálnu verejnú správu** a usiluje sa usmerniť tvorbu účinného multilaterálneho systému s cieľom pokročiť v digitálnej transformácii v celosvetovom meradle. Internet a digitálne technológie musia vychádzať z prístupu zameraného na človeka a založeného na ľudských právach s cieľom preklenúť všetky digitálne priepasti a zabezpečiť inkluzívnu, otvorenú, bezpečnú a chránenú digitálnu budúcnosť pre všetkých. EÚ bude naďalej zohrávať vedúcu úlohu pri zabezpečovaní primeraných nadväzujúcich opatrení a vykonávania **Globálneho digitálneho paktu (GDC)**, ako aj pri neutralizácii pokusov o oslabenie záväzkov, ktoré sa v ňom prijali, a to aj v rámci prebiehajúceho procesu preskúmania WSIS+.
44. Druhý **Svetový samit o sociálnom rozvoji (WSSD2)** predstavuje príležitosť obnoviť sociálnu zmluvu, ktorá je zakotvená v ľudských právach, ako aj základné zásady a práva pri práci Medzinárodnej organizácie práce. EÚ podporuje Globálnu koalíciu za sociálnu spravodlivosť pri prispievaní k cieľom samitu a zabezpečovaní účinných nadväzujúcich opatrení. Program WSSD2 musí zahŕňať rôzne hlasy a kľúčové zainteresované strany vrátane sociálnych partnerov, občianskej spoločnosti, a najmä žien a mládežníckych organizácií.

45. EÚ opätovne potvrdzuje, že EÚ a jej členské štáty stoja na čele rozvoja globálneho zdravia, a to v spolupráci s partnermi a na základe solidarity, ľudskosti, spravodlivosti, rodovej rovnosti a dodržiavania ľudských práv. Štvrté zasadnutie na vysokej úrovni o neprenosných ochoreniach je príležitosťou posilniť dynamiku pri riešení neprenosných ochorení, ktoré stále spôsobujú najväčšiu záťaž ochorenia v EÚ a na celom svete. Cieľom prijatia **pandemickej dohody** je **prispiet' k posilneniu kapacít** a zlepšeniu globálneho prístupu k prevencii budúcich pandémieí, ako aj k príprave a reakcii na ne. EÚ a jej členské štáty sa budú naďalej zapájať do ďalších rokovaní, procesu ratifikácie a fázy vykonávania.
46. EÚ a jej členské štáty zdôrazňujú svoj záväzok podporovať **najmenej rozvinuté krajiny** pri vykonávaní akčného programu z Dauhy a **malé ostrovné rozvojové štáty** pri vykonávaní programu z Antiguy a Barbudy pre takéto štáty. EÚ a jej členské štáty takisto podporujú **vnútrozemské rozvojové krajiny** pri riešení ich jedinečných výziev a so záujmom očakávajú 3. konferenciu OSN na túto tému.

V. Riešiť trojitú globálnu krízu

47. **Trojitá globálna kríza v podobe zmeny klímy, straty biodiverzity a znečistenia** je hrozbou pre celé ľudstvo a vyžaduje si globálnu reakciu. EÚ si naďalej rozhodne stojí za svojimi záväzkami voči mnohostranným environmentálnym dohodám vrátane Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy, Parížskej dohody, Dohovoru o biologickej diverzite, Globálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-ningu a Montrealu a Dohovoru OSN o boji proti dezertifikácii a vyzýva všetkých partnerov, aby sa zachovali rovnako.

48. EÚ zdôrazňuje význam spoločného pochopenia, že **zmena klímy a zhoršovanie životného prostredia** predstavujú existenčnú hrozbu, najmä pre najzraniteľnejšie skupiny, a prehlbujú bezpečnostné riziká, keďže vedú k zvýšenej nestabilite a konfliktom, a tiež ovplyvňujú potravinovú bezpečnosť. Dezertifikácia, degradácia krajiny a sucho predstavujú pre udržateľný rozvoj závažné environmentálne, hospodárske, sociálne a bezpečnostné výzvy. Je zásadné, aby sa OSN ďalej zaoberala prepojeniami medzi životným prostredím a bezpečnosťou, klímou a bezpečnosťou, vodou a bezpečnosťou, ako aj prepojením medzi oceánom, biodiverzitou a klímou, a aby tieto hľadiská uplatňovala v celej svojej práci. EÚ sa bude aktívne zapájať do diskusií o tom, ako presadzovať ľudské právo na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie.
49. Desať rokov po prijatí **Parížskej dohody** prebieha globálny prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, hoci je ešte potrebné vykonať veľa práce. EÚ si rozhodne stojí za svojím záväzkom voči Parížskej dohode a je na dobrej ceste dosiahnuť svoj cieľ znížiť emisie do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990. Opakovane vyzýva, aby sa v energetických systémoch **upustilo od fosílnych palív**, a to spravodlivým, disciplinovaným a vyváženým spôsobom, v súlade s trajektóriami zameranými na cieľ 1,5 °C, s cieľom dosiahnuť do roku 2050 nulovú čistú bilanciu v súlade s vedou. EÚ tiež opakuje výzvu na globálne strojnásobenie kapacity energií z obnoviteľných zdrojov a zdvojnásobenie globálnej priemernej ročnej miery zvýšenia energetickej účinnosti do roku 2030 a na urýchlenie vývoja technológií s nulovými a nízkymi emisiami.
50. Je zásadné, aby všetky zmluvné strany, a najmä najväčší producenti emisií a najväčšie hospodárstva na svete pred Konferenciou o zmene klímy **COP 30 v Beléme** predložili ambiciózne vnútroštátne stanovené príspevky (NDC), ktoré budú v súlade s výsledkom prvého globálneho hodnotenia v rámci Parížskej dohody a s cieľom 1,5 °C, ako vyplýva z najnovších vedeckých poznatkov, budú obsahovať aj ciele pre celé hospodárstvo a absolútne ciele zníženia emisií týkajúce sa všetkých skleníkových plynov, odvetví a kategórií a budú podložené konkrétnymi politikami a opatreniami. EÚ a jej členské štáty včas predložia svoj vlastný príspevok na konferenciu COP 30.

51. Okrem toho je EÚ plne odhodlaná zastaviť a zvrátiť **stratu biodiverzity** a včas a v spolupráci s partnermi vykonať Globálny rámec pre biodiverzitu z Kchun-ningu a Montrealu, ako aj zvýšiť financovanie pre oblasť biodiverzity. EÚ sa zasadzuje za silnejšiu medzinárodnú správu oceánov a dialóg o nich [víta výsledky konferencie OSN o oceánoch v roku 2025] a zaväzuje sa bezodkladne dosiahnuť ciele Agendy 2030 týkajúce sa oceánov. EÚ vyzýva na urýchlenú ratifikáciu a účinné vykonávanie Dohody v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci a vyzýva krajiny, aby sa pridali ku koalícii vysokých ambícií.
52. Globálny potravinový systém čelí značným výzvam vrátane konfliktov, zmeny klímy, straty biodiverzity a zhoršovania životného prostredia. EÚ je odhodlaná podporovať **celosvetovú potravinovú a výživovú bezpečnosť** presadzovaním udržateľných, výživných a cenovo dostupných potravín pre rastúcu svetovú populáciu. EÚ sa zasadzuje za viacodvetvovú a mnohostrannú stratégiu založenú na intenzívnej spolupráci s multilaterálnymi partnermi, v rámci ktorej sa v oblasti prevencie a reakcie bude uplatňovať zásada prepojenia medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom. EÚ zabezpečuje súdržnosť politík medzi svojimi vnútornými a vonkajšími stratégiami potravinovej a výživovej bezpečnosti, pričom svoje opatrenia v Európe zosúladzuje s globálnymi záväzkami týkajúcimi sa udržateľných potravinových systémov a odstránenia hladu a podvýživy.
53. Je tiež mimoriadne dôležité optimalizovať synergie na základe spoločného prístupu k **znečisťovaniu** v rámci systému OSN, v ktorom sa zohľadňuje naliehavosť koordinovaných globálnych opatrení, a ktorý je záväzkom začleniť prevenciu a znižovanie znečisťovania do stratégií a pracovných programov subjektov OSN. EÚ aktívne podporuje vykonávanie Globálneho rámca pre chemické látky a prácu na završení rokovaní a zriadení vedecko-politickej skupiny pre chemické látky, odpad a predchádzanie znečisťovaniu, ako aj završenie rokovaní o medzinárodnom právne záväznom nástroji na ukončenie znečisťovania plastmi, a to aj v morskom prostredí. Okrem toho je v záujme účinnej prevencie a kontroly znečisťovania nevyhnutné zvyšovať informovanosť o nakladaní s chemickými látkami a odpadom vo všetkých odvetviach a iniciovať politický dialóg na vysokej úrovni, ktorý presiahne inštitucionálne hranice, v rámci ktorých sa táto problematika doteraz riešila.

54. Odolnosť v **oblasti vody** a stabilný globálny kolobeh vody majú zásadný význam pre udržateľný rozvoj, uplatňovanie ľudských práv a mier a bezpečnosť. EÚ je naďalej odhodlaná riešiť rastúci nedostatok vody a záplavy na celom svete, zabezpečiť prístup k pitnej vode a sanitácii pre všetkých a bude naďalej podporovať prístup „od zdroja do mora“, ako aj zabezpečovať, aby sa problematika vody primerane zohľadňovala v kľúčových multilaterálnych procesoch a príslušných dohodách. EÚ sa zasadzuje za ambiciózne nadviazanie na Akčný program pre vodu a podporuje inkluzívne medziodvetvové konferencie OSN o vode s dôrazom na opatrenia, ktoré sa majú zorganizovať v rokoch 2026 a 2028, a vyzýva, aby sa problematika vody riešila v rámci pravidelného medzivládneho procesu. EÚ tiež nabáda na vykonávanie celosystémovej stratégie v oblasti vody a sanitácie pod vedením koordinačného mechanizmu OSN – voda a pokračujúcu globalizáciu Dohovoru OSN o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier, ktoré môžu prispieť ku globálnej stabilite, mieru a bezpečnosti.
